

**IMPLICAREA LIDERILOR MILITARI ROMÂNI
ÎN CONSOLIDAREA INSTITUȚIONALĂ ȘI APĂRAREA ȚĂRII
ÎN ACTUALELE CONJUNCTURI GEOPOLITICE**

**ROMANIAN MILITARY LEADERS INVOLVEMENT
IN THE INSTITUTIONAL STRENGTHENING AND IN THE
COUNTRY DEFENCE IN RECENT GEOPOLITICAL CONJUNCTS**

General-maior (r) prof. asoc. dr. Constantin MINCU*

***Rezumat:** Numeroși analiști politici și militari din țările membre NATO și nonNATO sunt, aproape unanim, de acord, că în ultimii 10 ani lumea a intrat într-o stare periculoasă de agitație. De la resurgența și agresivitatea extreme ale fundamentalismului islamic, la apariția unor noi deținători de arme nucleare în state-dictaturi și culminând cu agresivitatea de ordin politic, propagandistic, economic și militar a Federației Ruse (Georgia-2008, Ucraina 2014 – până în prezent) – toate aceste evoluții trebuie să-i îngrijoreze pe liderii mondiali responsabili.*

În acest context geopolitic complicat, România ca țară europeană membră UE și NATO are obligația să rămână permanent vigilentă, cu garda sus, contribuind, cu bună credință, la apărarea colectivă, în același timp cu consolidarea democrației interne.

Un rol important revine și actualilor lideri militari români, care, trebuie să renunțe la timiditate și pasivitate, să prezinte cu curaj liderilor politici, desigur că în cadrul prevederilor Constituției și ale legilor țării, problemele grave cu care se confruntă Armata Română și, în consecință, Apărarea României.

***Cuvinte-cheie** lideri militari, NATO, UE, fundamentalismul islamic, Federația Rusă, Armata Română.*

***Abstract:** Many political and military analysts from NATO and non-NATO countries agree, almost unanimously, that over the last 10 years the world has entered a dangerous state of turmoil. From the resurgence and extreme aggression of Islamic fundamentalism to the emergence of new nuclear weapon holders in state-dictatorships and culminating in the political, propaganda, economic and military aggression of the Russian Federation (Georgia-2008, Ukraine - 2014 - up to date) - all these developments must worry the responsible world leaders.*

In this complicated geopolitical context, Romania as European country member of the European Union and of NATO has the obligation to remain vigilant on a permanent

* Membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România, membru al Consiliului Onorific al Academiei Oamenilor de Știință din România, secretar științific al Secției de Științe Militare, Telefon: 0722.303.015, email: mincu_constantin@yahoo.com.

basis, contributing in good faith to the collective defence, while strengthening its internal democracy.

An important role also belongs to the current Romanian military leaders, who have to give up shyness and passivity, to present courageously to the political leaders, of course within the provisions of the Constitution and the laws of the country, the serious problems facing the Romanian Armed Forces and consequently, Romanian defence.

Keywords: *military leaders, NATO, EU, Islamic fundamentalism, the Russian Federation, Romanian Armed Forces.*

1. Introducere

Cred că este oportun să aruncăm o privire pe harta politică a lumii. Vom constata, fără prea mare surprindere, că pe toate continentele sunt probleme în litigiu între state, unele dintre acestea cu potențial de confruntare militară iminentă, iar altele sunt deja zone calde de război în toată regula. În aproape toate zonele de conflict sunt prezente marile puteri, având interese directe de ordin politic, economic, militar și de altă natură, fără a le păsa, în vreo minimă măsură de considerente umanitare și de soarta populațiilor – obiect de negociere și presiune.

Diversi analiști politici și militari, între care și români atrag atenția asupra principalelor pericole ce amenință pacea lumii, între care, la loc de frunte se află Federația Rusă, Coreea de Nord, Statul Islamic și unele mișcări resurgente și teroriste din Orientul Mijlociu, Africa și America de Sud.

La acestea se adaugă mai vechile și mai noile mișcări separatiste și autonomiste care bânuie Europa, cu efect distructiv asupra unității europene, a păcii și bunăstării populației de peste 500 de milioane de oameni. Se impune o întrebare legitimă – cine dorește și de ce distrugerea unității politice și militare ale UE și NATO. Răspunsul nu este prea greu de ghicit.

2. Europa, Asia, SUA și politicile Federației Ruse

2.1. Federația Rusă

Federația Rusă sub actuala conducere autoritară a președintelui Vladimir Putin (acompaniat de o echipă sudată de siloviki) revine rapid și cu hotărâre la refacerea statutului de mare putere, la paritate cu SUA, aspirând la refacerea, în trepte, a fostei URSS, întâi prin readucerea la ascultare a fostelor republici sovietice și apoi, la extinderea influenței politice, economice și militare asupra „străinătății apropiate” care la început poate fi până la Berlin și apoi până la Atlantic.

Numai naivii și necunoscătorii jocurilor geopolitice la scară mondială nu văd că toate acțiunile politice, propagandistice, cibernetice, economice și militare ale

Federației Ruse sunt îndreptate în mod continuu și agresiv, împotriva Occidentului, având ca obiectiv distrugerea coeziunii politice și militare ale UE și NATO.

Merită să fie studiate cărțile unor autori ruși cum sunt Mark Solonin¹ și Victor Suvorov² pentru a constata că politica Rusiei și a rușilor nu s-a schimbat în ultimii 300 de ani. Deși au cel mai mare teritoriu de pe glob, cu resurse imense, vor și mai mult.

Puterile occidentului în frunte cu Statele Unite ar trebui să conștientizeze, mai mult și mai rapid, cu cine au de lucru și să-și ia, la timp, măsuri de apărare.

Din articolul meu publicat în Revista de Științe Militare, a Secției de Științe Militare a Academiei Oamenilor de Știință din România, nr. 3/2017, cu titlul „*Federația Rusă și restul lumii*” am adus în atenție câteva coordonate principale ale politicii Imperiului Estic³, din care voi menționa doar unele idei.

Astfel, se poate lua act din informații publice, greu de contrazis, că Federația Rusă a avut, are și va avea un comportament agresiv, în primul rând față de vecini și nu numai (a se vedea și interviul acordat de Armand Goșu, publicat pe www.Hotnews.ro, în 06.11.2017)⁴:

- menținerea și amplificarea conflictelor dintre statele din Caucaz;
- agresiunile militare directe împotriva Georgiei;
- anexarea Crimeei în 2014 și ruperea, de facto, a Estului Ucrainei, prin metode ale războiului hibrid, dar și prin agresiuni directe;
- distrugerea Cecenei și a capitalei sale;
- implicarea totală în Siria în favoarea regimului dictatorial a lui Bashar al Assad și sprijinirea Coreei de Nord și a Iranului pentru a deține vectori de transport la ținte a armelor nucleare;
- proliferarea amenințărilor cu folosirea forței împotriva Țărilor Baltice, Poloniei și României;
- deschiderea unor noi baze militare în străinătate;
- intensificarea, fără precedent, după 1991 a activității aviației de bombardament și a submarinelor nucleare în vecinătatea granițelor SUA, Marii Britanii, Țărilor Nordice etc.
- desfășurarea unor aplicații de mare amploare în apropierea graniței de Vest a Federației Ruse, cu efective de peste 100.000 de militari și câteva mii de tancuri și transportoare blindate, deși oficialii ruși au declarat senini (în stilul cunoscut al

¹ Mark Solonin, *Butoiul și cercurile*, Editura Polirom, București, 2012.

² Victor Suvorov, *Spărgătorul de gheață*, Editura Polirom, București, 2010 și *Ziua M*, Editura Polirom, București, 2011.

³ Gl. Mr. (r) prof. asoc. dr. Constantin Mincu, *Federația Rusă și restul lumii*, Revista de Științe Militare, Nr. 3/2017.

⁴ Armand Goșu, Interviul, site-ul: www.Hotnews.ro, 06.11.2017.

maskirovka) că au fost cel mult 13.000 de militari. Este vorba de exercițiile militare combinate Vest – ZAPAD, 2017, care au avut loc în perioada 14-20 septembrie 2017.⁵

- expulzarea sau uciderea unor politicieni din opoziție, a unor ziaristi și a unor defectori din serviciile secrete ruse. Cel mai cunoscut este cazul lui Alexander Litvinenko, asasinat la Londra, în noiembrie 2006.⁶

Merită să fie avute în vedere de către cei interesați analiza și aprecierile analistului politico-militar Iulian Chifu, făcute în materialul solid documentat „*Mozaicul amenințărilor de securitate pradă schimbărilor bruște a trendurilor de evoluție, pogorâte asupra Mării Negre*”⁷:

- Regiunea Mării Negre este direct afectată de amenințările de securitate globale – cele mai prezente fiind cele nucleară și cibernetică, cu impact major – dar mai ales de perspectivă, de evoluție a crizelor europene, cu precădere cele date de regândirea viitorului Europei care divide sau creează coeziune, creează falii sau membri de rang 2 și 3 în eșafodajul Uniunii Europene,

- În regiunea Extinsă a Mării Negre, ultimele evoluții ne arată **schimbări bruște în trendurile de evoluție a statelor**, cu precădere în spațiul conflictelor înghețate, acolo unde Ucraina în turbulențe și criză auto-create prin afacerea Sakasvili, speculată de opoziție, dar care creează vulnerabilități lesne de speculat de către vecinul estic rus, în timp ce Armenia semnalează la nivel public schimbări sensibile de simțăminte, opțiuni și orientări strategice la nivelul populației.

- Spațiul negocierilor și al dialogului privind perspectiva soluționării crizei determinate de cursa spre arma nucleară montată pe o rachetă purtătoare, capabilă să atingă orice loc în lume, s-a îngustat teribil după sfidările repetate ale liderului Nord Coreean.

- O asemenea sfidare iresponsabilă e cu atât mai periculoasă cu cât SUA nu poate lăsa Coreea de Nord să atingă punctul de operaționalizare a unei asemenea capacități, fapt ce ar deschide calea precedentului unui regim de a șantaja comunitatea internațională prin încălcarea acordurilor de neproliferare.

Un aspect deosebit de îngrijorător este reprezentat de perfecționarea și utilizarea armelor digitale sau cibernetică de către mai multe state și în mod deja evident de către Federația Rusă. Astfel aceasta s-a implicat direct în influențarea proceselor electorale din SUA, Marea Britanie, Franța, Germania și alte state. Pentru Rusia statul vecin Ucraina a devenit deja un poligon de încercare prin blocarea unor procese industriale și prin preluarea sub control a unor sisteme de

⁵ <http://adevărul.ro/international/rusia/zapad-2017>.

⁶ Alan S. Cowell, *Moartea unui spion, povestea lui Alexandr Litvinenko*, Editura Litera International, București, 2009.

⁷ Iulian Chifu, [blogs/iulian.chifu1/19septembrie2017](https://blogs.iulian.chifu1/19septembrie2017).

infrastructură critică majore. Astfel, **Dan Coats, directorul US National Intelligence**, a susținut, cu dovezi clare, că Rusia „Și-a asumat o postură cibernetică tot mai agresivă”.

Foarte multe dintre armele cu care se confruntă astăzi occidentul au fost rafinate, dezvoltate și testate de hackeri ținând de Rusia, în războiul purtat de Ucraina. Între principalele amenințări menționate în expunerea sa⁸, Coats a prezentat amenințări digitale posibile la adresa infrastructurii critice americane, inclusiv sau în primul rând rețelele electrice, utilitățile publice sau structura de comandă a unor poduri și porți de protecție a unor facilități de securitate ridicată, care astfel s-ar deschide și ar crea amenințări enorme populației, inclusiv prin pierderi de vieți omenești.

Prin atacurile cibernetice masive asupra sistemelor energetice ucrainiene din decembrie 2015 și din 2016, cu mii de persoane lăsate fără curent ore întregi, Rusia a trecut de o linie roșie, producând pagube materiale enorme și pierderi de vieți omenești (în spitale, creșe, grădinițe și în alte locuri). Este o clară demonstrație de război fără limite și fără scrupule).

Un alt expert recunoscut John McAfee, specialist de vârf în industria soluțiilor antivirus din SUA⁹, atrage atenția asupra unor pericole majore, adesea mortale:

- Cel puțin patru țări au arme cibernetice capabile să distrugă rețeaua de energie electrică a unui alt stat: China, SUA, Rusia și Israel.

- China este fără îndoială țara cu cele mai puternice arme cibernetice. Chinezii au înțeles încă de acum patru decenii că electronica și computerele sunt esențiale pentru viitorul armelor.

- Dacă o țară ar începe un război cibernetic pentru a distruge alt stat, urmările ar fi catastrofale pentru că riscăm distrugerea generală (n.a. – iată că Rusia nu se încurcă în procese morale și încearcă să distrugă cibernetic și militar Ucraina).

- Ce s-ar întâmpla dacă America ar rămâne fără energie electrică? Am muri cu toții, nu am mai avea mâncare, comunicații sau servicii de urgență, ne-am întoarce în Epoca de Piatră. Un studiu recent prezentat în Congres estima că în doi ani 90% dintre americani ar muri dacă am rămâne fără curent (n.a. – efectele dramatice prezentate vor fi și asupra populației oricărei țări atacate).

- Va fi un atac distrugător asupra altui stat? Este prea periculos și cred că lumea nu ar supraviețui nici dacă atacul ar fi asupra unei singure țări, fiindcă ar fi

⁸ Dan Coats, Directorul US National Intelligence, prezentare la Summitul Cibernetic, Septembrie 2017, Washington D.S.

⁹ HotNews.ro, Interviu Vlad Barza luat specialistului din Industria antivirus americană John McAfee, 23 Februarie 2017.

reprezalii. Diferența dintre armele clasice și cele cibernetice este că te costă enorm să construiești o bombă nucleară, dar când o țară a construit o armă cibernetică, poate face după ea un milion de copii cu costuri minime, fiindcă este vorba de date digitale.

- Împotriva știrilor false nu putem lupta cu un soft de inteligență artificială. Dacă noi oamenii nu suntem în stare să judecăm ce e fals și ce nu, cum putem construi un soft care să facă asta?

- Diversele aparate ce formează „*Internet of things*” sunt scoase pe piață fără pic de grijă pentru securitatea informativă și fără să se țină seama de cum gândesc hackerii.

Interviul menționat – instructiv și plin de învățăminte este unul mai amplu, iar cei interesați ar putea să îl studieze în întregime.

Trebuie să luăm totuși act că problematica complexă și de mare actualitate a atacurilor cibernetice și a războiului cibernetic nu poate fi clarificată într-un simplu articol de revistă.

Scopul este doar ridicarea, în fața celor interesați, a acestor probleme și descoperirea celor mai eficiente soluții de protecție.

2.2. Europa

Se pot elabora pe baza evenimentelor politice din ultimii 4-5 ani, diferite scenarii posibile ale evoluției Uniunii Europene în următorii zece ani.

Studierea unor lucrări, declarații și luări de poziții ale principalilor actori în construcția europeană merg de la scenariul optimist privind realizarea într-un termen relativ scurt a unei integrări politice depline în așa numitele „*Statele Unite ale Europei*”¹⁰, până la varianta unei disoluții din ce în ce mai accentuate, datorită unui complex de factori de ordin politic, economic, financiar, social și cultural. În acest moment este dificil de apreciat care curent are șanse de reușită.

Totuși, cred că se impune o inventariere a unor cauze care au slăbit coeziunea UE:

- Existența unei structuri nedemocratice și netransparente privind luarea deciziilor, precum și menținerea unui rol marginal pentru Parlamentul European;

- Se manifestă practic dictarea unor decizii care-i afectează pe toți de către Germania și Franța, la care se asociază uneori și alte state europene mai importante;

- Nerezolvarea dificultăților economico-financiare apărute odată cu criza din 2008-2012;

¹⁰ Constantin Mincu, *Uniunea Europeană – Evoluții posibile în următorii zece ani*, Revista de Științe Militare a Academiei Oamenilor de Știință din România, Nr. 3/2016.

- Impunerea de facto a unei Europe cu două viteze, prin adâncirea faliei dintre țările vest-europene și cele din Europa Centrală și de Est;
- Excesul de birocrăție și reglementări care au speriat mediul de afaceri, dar și pe cetățenii obișnuiți;
- Slăbirea solidarității între statele europene și afirmarea unor interese naționale, în detrimentul prevederilor tratatelor și principiilor fondatoare ale UE (cazul Marii Britanii – procesul Brexit, Ungaria, Cehia, Slovacia, Polonia, dar și alte țări membre);
- Punerea sub semnul întrebării a existenței și extinderii spațiului Schengen datorat crizei migranților și reluării controalelor la frontierele interne ale UE;
- Existența unor relații politice, economice și financiare cu țări nemembre ale Uniunii Europene (în special cu Federația Rusă) cu afectarea intereselor legitime ale celorlalte state membre, neglijând interesul comun (exemple: Germania, Franța, Italia, Grecia, Ungaria);
- Abordarea complexului dosar al energiei din perspectivă pur națională, după principiul „*fiecare pentru el*” (a se vedea cazul „*Nord-Stream*”);
- Abandonarea în ultima vreme a țărilor din vecinătatea UE – Republica Moldova, Ucraina și Georgia (probabil pentru a menaja Rusia);
- Apărarea în exces a intereselor marilor corporații multinaționale în detrimentul companiilor mai mici și al cetățenilor;
- Ieșirea Marii Britanii din UE adâncește criza și creează condiții pentru alte defecțiuni;
- Resuscitarea, adesea violentă, a tendințelor autonomiste și secesioniste în unele țări europene (Catalonia în Spania, Piemont și Veneto în Italia și altele);
- **Dezinteres generalizat** privind politicile comune de apărare și manifestarea unei slăbiciuni evidente ale forțelor militare din țările membre (bugete efective, sisteme de arme, politici coerente etc.).

Sunt unele semne de optimism reținut prezente în discursul lui Jean-Claude Juncker, din 17 septembrie 2017 în expunerea privind „*Starea Uniunii Europene*”, din care reținem:

- Solidaritate, egalitate, statul de drept ca referențial absolut și înlocuirea forței brute cu forța dreptului și a dreptății – o mare realizare a Europei istorice în prima jumătate de secol european comun și pașnic.
- Președintele Juncker afirmă că a înțeles criticile succesive față de evoluțiile din ultimii ani ai UE;
- **Fără un parlament al zonei euro, care divide, nu reunește solidar pe toți din Europa cu o singură viteză;**

- Necesitatea unei reforme instituționale profunde, care să dea personalitate și forță UE;

- Va trebui să dăm înapoi statelor acele competențe care se impun, în urma unor analize temeinice.

Modul cum Uniunea Europeană va răspunde la cauzele care au slăbit-o ca organizație va da sensul evoluției – integrare mai strânsă sau disoluție.

Ce „Uniune” va fi în semestrul I/2019, când România va prelua Președinția semestrială a organizației rămâne de văzut. Oricum, din experiența anterioară rezultă că președinția statelor mai mici nu a putut influența, în nici un fel, evenimentele importante, acestea fiind apanajul autoasumat al puterilor principale – Germania și Franța.

2.3. Asia

Întregul continent asiatic din Japonia și până la Munții Ural și din Oceanul Înghețat de Nord și până în sudul Indiei, se confruntă cu numeroase probleme de ordin economic, politic, militar și demografic.

Există percepția că opinia publică mondială nu conștientizează încă pericolele majore, de ordin global, care pot fi generate din imensul continent. Astfel, putem să facem un inventar, fie el și sumar:

- **Dosarul Nord-Coreean.** Regimul dictatorial din Coreea de Nord continuă să sfideze comunitatea internațională prin dezvoltarea capacităților sale nucleare și a vectorilor de transport la țintă. Sunt proferate amenințări directe asupra SUA, Japoniei, Coreei de Sud și Australiei. De reținut, că dovezi recente arată că această țară a fost puternic sprijinită pentru dezvoltarea programelor sale militare de către Rusia și China.

- **China** – profitând de enorma sa putere economică, de potențialul demografic și de resursele sale, se afirmă tot mai puternic ca o forță militară globală, punând în operă sisteme sofisticate de arme și extinzându-și prezența, prin baze militare, în țări străine. În cazul Chinei rămâne de deslușit până unde va merge „alianța” cu Rusia (Coordonarea politicilor la ONU și în alte foruri internaționale, schimb de informații militare, manevre militare comune etc.).

- **Orientul Mijlociu** se caracterizează prin instabilitate, focare de război și potențial major de extindere a conflictelor, în principal în Siria, Irak, Afganistan, Iran și recent în Liban și Arabia Saudită. Deși a suferit înfrângeri și pierderi importante autonomitul „Stat Islamic” continuă să producă victime în zonă, dar și în alte țări din Europa și pe teritoriul Statelor Unite.

- **Ca o concluzie** – aproape toate statele Asiei au probleme cu vecinii, de la dispute de frontieră, până la controlul resurselor economice tot mai limitate.

2.4. Statele Unite ale Americii

Principala putere mondială, în acest moment, are și ea numeroase probleme, în primul rând, de credibilitate în rândul țărilor lumii, după instalarea Administrației Trump. S-a creat impresia că SUA acționează emoțional și imprevizibil, putând duce la conflicte majore în orice moment. Această problematică de importanță globală trebuie urmărită cu atenție, de către toate țările lumii, inclusiv de către liderii politici și militari români.

3. Posibila și necesara implicare a liderilor militari români în consolidarea instituțională și apărarea țării

Scurta prezentare de mai sus a unor pericole potențiale, inclusiv de ordin militar, are ca scop să aducă în atenție necesitatea vigilenței permanente, din partea liderilor politici și militari români, care, ar trebui să conștientizeze că nu au nici o clipă de răgaz și că în caz de bagatelizare sau nepăsare, România poate avea probleme majore de securitate și apărare.

În acest punct putem să facem un inventar cât de corect putem și cu argumente, despre disfuncțiile de ordin legislativ, economic, financiar, de resurse umane și echipamente pentru apărare, din ultimii treizeci de ani, astfel:

• **Factorul politic** (Președinte, Parlament, Guvern, Ministerul Apărării) a tratat cu dezinteres și cu mare superficialitate problemele Apărării. Au fost perioade lungi în care nimeni nu a vorbit despre Apărare și nu s-au făcut nici un fel de eforturi rezonabile și necesare pentru pregătire și echipamente.

• **Bugetele Apărării** au fost pe hârtie între 0,4% din PIB (Guvernul Văcăroiu) și 2% din PIB în anul 2017. În realitate bugetul alocat concret nu a depășit 0,9% - 1,1% din PIB, fără ca cineva să se sesizeze și să ia măsuri de remediere (CSAT, Parlament, Guvern, Ministrul Apărării etc.).

• **Baza industrială autohtonă** pentru apărare a fost distrusă, cu bună știință, rămânând mici insule și entități de producție marginale (la nevoie pot fi oferite detalii concrete).

• **Starea reală a Armatei** se situează la nivelul de avarie, cu mici șanse de revenire, putând enumera câteva argumente:

- Așa-zisa reformă a Armatei s-a rezumat la o singură dimensiune – distrugerea multor unități militare și reducerea masivă a efectivelor;
- Aceste reduceri iresponsabile și antinaționale nu au fost compensate așa cum s-a promis, cu echipamente și sisteme de arme moderne;
- Bugetele de apărare au fost încropite fără o bază de calcul, cât de cât rațională;

- Militarii activi și în rezervă sunt atacați și insultați zilnic, începând din 2010, tonul fiind dat (culmea?!) de politicieni cu funcții de vârf în stat (este o premieră mondială);
- În funcțiile militare de vârf din Armată (dar și din alte instituții) se promovează, din ce în ce mai agresiv, persoane obediente și cu sprijin politic, în locul profesioniștilor și a celor care mai cred în patriotism și valori morale;
- Se repetă obsesiv încă din 2002, că nu mai avem nevoie de cine știe ce armată, că ne apără NATO. Este o mare prostie, NATO ne poate apăra dacă suntem capabili să ne apărăm și singuri. De fapt mulți analiști străini ne spun asta de la obraz (a se vedea declarațiile fondatorului STRATFOR – George Friedman);
- Sistemele de arme și echipamente mai vechi sau mai noi sunt lipsite de lucrările normale de mentenanță și reparații (un exemplu – Rețeaua Militară de Comunicații RTP/RMNC este abandonată din anul 2008 și până astăzi, ajungându-se la peste 3000 de repere și subansamble cu nevoi de reparații și apropiindu-se rapid de colapsul total, sub privirile blând-contemplative ale celor „responsabili”);
- Prevederile principale din „Strategia Națională de Apărare a Țării”¹¹ nu sunt urmărite sistematic, cu pixul în mână, pentru a se vedea ce s-a realizat și ce nu (și cine sunt responsabilii politici și militari care consideră documentul o simplă hârtie);
- „Ghidul Strategiei de Apărare a Țării” pentru perioada 2015-2019”¹² a rămas un document teoretic, fără nici o relevanță practică;
- Planurile de înzestrare multianuale sunt un mit, o legendă și nu au funcționat niciodată. Fiecare Guvern și fiecare ministru al apărării schimbă tot și o i-a de la zero. Ori se știe că un sistem complex de arme sau echipamente nu se poate realiza într-un singur an. Pentru unele sunt necesari 10-15 ani, cu alocări bugetare ritmice, la nivelul solicitat de planuri și proiecte. Dar cine poate înțelege fenomenul?! Până acum nu a înțeles sau nu a vrut să înțeleagă nici un guvernant;
- Armata Română stă cât se poate de prost la capitole importante pentru capacitatea de descurajare și de ripostă, de exemplu: avioane de luptă multirol, elicoptere de atac, mijloace antitanc, tancuri și transportoare blindate cu capacități sporite de lovire și supraviețuire în luptă;

¹¹ Strategia Națională de Apărare a Țării (09 iunie 2015).

¹² Ghidul Strategiei Naționale de Apărare a Țării pentru perioada 2015-2019, Aprobata prin Hotărârea CSAT, din 10.12.2015.

- Echiparea luptătorului este încă învechită și departe de standardele moderne;
- Efectivele la pace (pe hârtie 70000 de militari, în realitate mai puțini) reprezintă numai 0,33% din populația țării, unul din cele mai mici procente din Emisfera Nordică. Cui îi pasă?!

• **Rolul liderilor militari români actuali:**

- scurta prezentare de mai sus aduce în atenție doar o mică parte din problemele cu care se confruntă armata;
- pentru liderii militari actuali nu oferim sfaturi, ci îi îndemnăm să-și revadă fișa postului pentru a înțelege mai bine ce responsabilități au;
- este deja cazul să fie lăsată deoparte timiditatea în fața liderilor politici actuali și să se renunțe total la nepăsare în problemele vitale ale apărării țării. O cale de acțiune ar putea fi o prezentare detaliată și cinstită a **Șefului Statului Major al Apărării** în fața Parlamentului privind „**Starea reală a Armatei**”. Dacă liderii celor două camere refuză (așa cum este de așteptat) raportul poate fi prezentat public, cu asumarea răspunderii privind consecințele instituționale și personale.

În concluzie, constatăm pe date și informații din surse publice că Apărarea Țării a fost lăsată cu bună știință și cu rea credință de izbeliște în cei 28 de ani. Din păcate nu sunt semne că situația s-ar putea îmbunătăți, pe termen scurt și mediu, în pofida elaborării unor documente de planificare și a unor legi. Atunci când Primul-Ministru în funcție declară, cu seninătate, în 12 septembrie 2017, că M.Ap.N. nu a realizat până la acea dată decât 8,5% din Planul de Înregistrare pe 2017, nu mai rămâne nimic de comentat.

BIBLIOGRAFIE

- *** *Strategia Națională de Apărare a Țării* (09 iunie 2015); Hotărârea nr. 33 a Parlamentului, din 23 iunie 2015, Monitorul Oficial, partea I, nr. 450, 23.06.2015;
- *** *Ghidul Strategiei Naționale de Apărare a Țării pentru perioada 2015-2019*, Hotărârea CSAT, nr. 128, din 10.12.2015.
- *** Documente din surse publice de pe site-urile Președinției, Guvernului, Parlamentului, Ministerului Apărării Naționale și a altor instituții din țară și din străinătate;

- *** Revista de Științe Militare a Academiei Oamenilor de Știință din România, din anii 2015-2017;
CHIFU I., [blogs/iulian.chifu1/19septembrie2017/](https://blogs.iulian.chifu1/19septembrie2017/);
COATS D., Directorul US National Intelligence, prezentare la Summitul Cibernetic, Septembrie 2017;
COWELL S.A., *Moartea unui spion, povestea lui Alexandr Litvinenko*, Editura Litera International, București, 2009;
GOȘU A., Interviu, site-ul: www.Hotnews.ro, 06.11.2017;
HotNews.ro, Interviu Vlad Barza luat specialistului din Industria antivirus americană John McAfee, 23 Februarie 2017.
<http://adevărul.ro/international/rusia/zapad-2017/>;
MINCU C., *Federația Rusă și restul lumii*, Revista de Științe Militare, Nr. 3/2017;
MINCU C., *Uniunea Europeană – Evoluții posibile în următorii zece ani*, Revista de Științe Militare a Academiei Oamenilor de Știință din România, Nr. 3/2016;
SOLONIN M., *Butoiul și cercurile*, Editura Polirom, București, 2012;
SUVOROV V., *Spărgătorul de gheață*, Editura Polirom, București, 2010 și *Ziua M*, Editura Polirom, București, 2011.

